Raadsvoorstel

Burgemeester en wethouders

Jaargang	:	2026
Zaaknummer	:	3750161
Datum	:	26 november 2026
Onderwerp	:	Vaststelling Regionaal beleidskader Maatschappelijke Zorg Holland Rijnland 2026–2032

Voorstel

1 Het Regionaal Beleidskader Maatschappelijke zorg Holland Rijnland 2026-2032 vast te stellen en daarmee in te stemmen met de visie en met daarbij volgende uitgangspunten en ambities:
   i. Ondersteuning voor de doelgroep Maatschappelijke Zorg is een breed gedragen lokale verantwoordelijkheid die inwoners voelen en merken;
   ii. Beleidsvorming doen we samen met ervaringsdeskundige inwoners;
   iii. Ondersteuning wordt dichtbij, lokaal passend en goed op elkaar afgestemd;
   iv. We blijven extra inzetten op preventie en vroegsignalering;
   v. We gaan de doorontwikkeling naar Wonen Eerst uitvoeren;
   vi. We werken in onze gemeente aan samenwerking tussen domeinen;
   vii. We werken aan een sluitend netwerk voor de inwoners;
   viii. De doeluitkering Maatschappelijke zorg van het rijk voor de Maatschappelijke Opvang en Wonen met Ondersteuning vormen het financiële kader voor Holland Rijnland.
2 De reactienota inspraak Regionaal Beleidskader Maatschappelijke Zorg Holland Rijnland 2026-2032 vast te stellen.

Kerngegevens

Publiekssamenvatting

De gemeenteraad wordt gevraagd het Regionaal Beleidskader Maatschappelijke Zorg Holland Rijnland 2026-2032 vast te stellen. In dit beleidskader hebben de dertien gemeenten in de regio afspraken gemaakt over de ondersteuning van inwoners die dak- of thuisloos zijn of begeleiding nodig hebben bij het wonen.

De komende jaren zetten de gemeenten extra in op het voorkomen van problemen door vroegtijdig hulp te bieden. Ook werken zij volgens het principe Wonen Eerst: inwoners krijgen zo snel mogelijk een passende woonplek, met ondersteuning als dat nodig is.

De ondersteuning moet dichtbij huis beschikbaar zijn en goed aansluiten op de situatie van inwoners. Gemeenten, zorgorganisaties, woningcorporaties en ervaringsdeskundigen werken

hierbij samen. Met dit beleidskader spreken de gemeenten af hoe zij de maatschappelijke zorg in de regio de komende jaren gezamenlijk vormgeven.

Inleiding/aanleiding

Sinds 1 januari 2023 is Maatschappelijke Zorg doorgedecentraliseerd en de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de dertien individuele gemeenten van Holland Rijnland. Maatschappelijke Zorg (Maatschappelijke Opvang en Wonen met Ondersteuning) organiseren we zoveel mogelijk lokaal dicht bij de leefomgeving van de inwoners.

In het Regionaal Beleidskader 2026-2032 worden met de visie en de ambities het richtinggevend kader voor de regio vastgelegd voor de komende jaren. Hiermee is er opvolging voor het regionaal beleidskader MZ 2017-2025. Dit Regionaal Beleidskader is als concept beleidskader op 12 november door de commissie Maatschappij Holland Rijnland vrijgegeven voor besluitvorming in alle gemeenten.

<u>Adviesraden Sociaal Domein</u>
De Adviesraden Sociaal Domein hebben de colleges advies gegeven over het Regionaal Beleidskader. De (gebundelde) Nota van Beantwoording is in alle colleges in het voorjaar van 2026 vastgesteld.
Het algemene beeld dat we destilleren uit de adviezen is positief en ondersteunend aan het Regionaal Beleidskader. De centrale regiovisie, de missie en de centrale ambities worden positief gewaardeerd en herkend.

Het concept Regionaal Beleidskader is in 12 colleges in Holland Rijnland voorlopig vastgesteld. Vervolgens heeft de gemeente Leiden voor de regio het concept Regionaal Beleidskader ter inzage gelegd van 10 juli tot en met 4 september 2026.
Er is 1 inspraakreactie ontvangen en deze is verwerkt in de Reactienota.

Beoogd maatschappelijk resultaat

In Holland Rijnland heeft níemand Maatschappelijke Opvang ‘nodig’. Iemand heeft óf een woning nodig, óf een passende woonplek met ondersteuning. Iedere inwoner heeft een plek die past bij zijn of haar leven, dicht bij de eigen omgeving. Maatschappelijke Opvang is een tijdelijke schakel die we zoveel als mogelijk overbodig maken door preventie, passende ondersteuning en samenwerking.

Kader

Wettelijk:
- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015

Regionaal:
- Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg Holland Rijnland 2023
- Dienstverleningsovereenkomst Maatschappelijke Zorg Holland Rijnland 2023

Subregionaal:
- Dienstverleningsovereenkomst Maatschappelijke Zorg Rijnstreek 2023

<u>Lokaal vastgestelde beleidsstukken</u>
- Sociale Visie, Gemeente Alphen aan den Rijn 2025–2035

Argumenten , eventuele risico’s en eventuele alternatieven

1 *We zetten de Maatschappelijke Opvang en Wonen met Ondersteuning zo dichtbij en passend mogelijk in voor onze inwoners.*

Sinds 2023 is de Maatschappelijke Zorg dichter bij de leefomgeving van inwoners georganiseerd. In dit beleidskader streven we naar een situatie zonder hiaten tussen lokale, subregionale en specialistische ondersteuning. De behoefte van inwoners staat centraal: zij leven zo zelfstandig mogelijk in hun eigen wijk, horen erbij en kunnen deelnemen aan de maatschappij. Begeleiding richt zich op opleiding, (vrijwilligers)werk en dagbesteding. Deze aanpak voorkomt uitsluiting, terugval en uitval.

2 De regiovisie Maatschappelijke Zorg gaat ervan uit dat niemand Maatschappelijke Opvang feitelijk nodig heeft

De regiovisie Maatschappelijke Zorg gaat uit van het principe dat inwoners geen Maatschappelijke Opvang nodig hebben. Iedereen beschikt over een woning of een passende woonplek met ondersteuning. Voor inwoners die te maken krijgen met (dreigende) dak- of thuisloosheid staat het realiseren van een woonplek centraal. Vanuit deze stabiele basis kan passende ondersteuning op maat worden geboden.

De opgave ligt daarmee zowel binnen het domein van wonen als binnen de Maatschappelijke Zorg. Iedere inwoner heeft recht op een plek die aansluit bij zijn of haar leven, dicht bij de eigen omgeving. Maatschappelijke Opvang blijft wel nodig als een tijdelijke voorziening die we door preventie, passende ondersteuning en samenwerking zoveel mogelijk willen voorkomen.

3 We zetten de komende periode met volle kracht in op het doorontwikkelen naar Wonen Eerst

De doorontwikkeling naar Wonen Eerst is de belangrijkste opgave voor de Maatschappelijke Zorg. Vanuit de Maatschappelijke Zorg wordt, gezien de toenemende dak- en thuisloosheid, ingezet op het agenderen van deze ambitie in samenwerking met het woonbeleid en de woningcorporaties.

Dit vraagt om commitment van meerdere partijen, een projectmatige aanpak en een langere tijdshorizon en zal stap voor stap vooruitgaan. Vanuit de portefeuille Wonen is sturing en samenwerking nodig om de beschikbaarheid van betaalbare woningen en diverse woonvormen te vergroten.

4 We zetten in op de brede doelgroepbenadering (Ethos-Light definitie) voor de opgave voor dak- en thuisloosheid

We hanteren een brede doelgroepbenadering op basis van de Ethos-Light definitie. Steeds meer inwoners raken dak- of thuisloos zonder dat zij een zorgvraag of ondersteuningsbehoefte hebben. Levensgebeurtenissen zoals scheiding, baanverlies, faillissement of hoge woonlasten kunnen leiden tot dak- en thuisloosheid. Door de huidige woningmarkt is het steeds moeilijker om passende en betaalbare huisvesting te vinden. Niet alle dak- en thuisloze inwoners komen in aanmerking voor Maatschappelijke Opvang; deze is uitsluitend toegankelijk voor inwoners met een ondersteuningsvraag en meervoudige problematiek binnen de Wmo.

5. Door intensievere inzet van preventie proberen we inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium te ondersteunen

Gemeente zetten al veel in op preventie, maar we gaan een stap verder; we zetten intensiever in op preventie om inwoners zo vroeg mogelijk te ondersteunen. Preventie richt zich op vroegsignalering en duurzame oplossingen, zodat inwoners niet in een crisis belanden of terugvallen in zwaardere

vormen van ondersteuning. Dit betekent ook dat we inzetten op het versterken van bestaanszekerheid, een soepele overgang van jongeren van 18- naar 18+, en het bevorderen van participatie. Huisuitzettingen worden zoveel mogelijk voorkomen; wanneer dit niet lukt, zorgen we voor snelle en duurzame herhuisvesting.

6 Het ontschotten tussen gemeentelijke domeinen en een betere samenwerking is essentieel voor onze inwoners

Het doorbreken van schotten tussen gemeentelijke domeinen is essentieel. Gemeenten worden gevraagd om actief te werken aan integrale beleidsontwikkeling, integraal werken en geïntegreerde financieringsstromen tussen onder andere Jeugd, Wmo, Wonen, Werk en Inkomen en Veiligheid.

Duurzaamheid

Het voorgestelde besluit zal een positief besluit hebben op de leefbaarheid. Het stimuleert met name de maatschappelijke participatie van alle inwoners.

Participatie

Participatie bij opstellen beleidskader
Dit beleidskader is opgesteld in samenwerking met ketenpartners zoals zorgaanbieders, woningcorporaties en ervaringsdeskundigen. Hiervoor is in 2025 een aantal bijeenkomsten georganiseerd. In maart en april 2025 zijn inspiratiesessies voor de bestuurders van de Holland Rijnland commissies Maatschappij en Wonen georganiseerd. Er is onder meer gesproken met de wethouders Wonen en Zorg, ervaringsdeskundigen en zorgaanbieders. De input uit deze bijeenkomsten heeft mede de basis gevormd voor dit beleidskader.

Advisering Adviesraden Sociaal domein
Op 12 november 2025 heeft de commissie Maatschappij dit concept Regionaal Beleidskader vrijgegeven voor de bestuurlijke besluitvorming in de Holland Rijnland gemeenten. De gemeenten hebben het concept Regionaal Beleidskader in november 2025 voor advies voorgelegd aan de lokale Adviesraden Sociaal Domein. In elke subregio is tijdens de adviesperiode een informatiebijeenkomst georganiseerd om de adviesraden extra te faciliteren voor het uitbrengen van advies. De adviezen zijn in januari 2026 ontvangen. Deze zijn verwerkt in de Regionale Nota van Beantwoording.

De adviezen zijn overwegend positief en ondersteunend aan de richting van dit beleidskader. De regiovisie, de missie en centrale ambities van dit beleidskader worden herkend en positief gewaardeerd. De Nota van Beantwoording is voorzien van een toelichting op de tekstuele aanpassingen op dit beleidskader, maar hebben geen inhoudelijk grote gevolgen gehad.

Inspraak door gemeente Leiden en definitieve besluitvorming.
Gemeente Leiden heeft dit Regionaal beleidskader na voorlopige vaststelling in het college ter inzage gelegd voor de regio. De reacties zijn verwerkt in de Reactienota.

Financiële consequenties

De gemeente Leiden ontvangt als centrumgemeente een decentralisatie-uitkering voor Maatschappelijke Opvang en voor Beschermd Wonen. Vanaf 2023 worden de middelen, volgens het Verdeelmodel voor de regionale doordecentralisatie, verdeeld over de regio en de gemeenten in Holland Rijnland. In hoofdstuk 6 van het concept Beleidskader is de meerjarenbegroting weergegeven.
Samenwerkingsafspraken tussen de gemeente in Holland Rijnland voor de doordecentralisatie Maatschappelijke Zorg zijn belegd in de Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg

Holland Rijnland 2023. Gemeenten in Holland Rijnland zijn afhankelijk van elkaar in de uitvoering van de opgaven.

Realisatie

Samenwerking op regionaal en uitwerking op lokaal niveau

De regionale samenwerking voor de Maatschappelijke Zorg wordt op regionaal niveau ondersteund door het Regionaal Overleg Maatschappelijke Zorg Holland Rijnland. De belangrijkste taak van het Regionaal Overleg is het begeleiden van de transformatie van de Maatschappelijke Zorg en het monitoren van de uitvoering van het regionaal beleidskader. Het Regionaal Overleg bestaat uit de programmamanagers van de drie subregio's, de coördinator van het Regionaal Overleg en de coördinator van het regionale team (voor de specialistische zorg) en een secretaris/ondersteuner. De gemeente Leiden vervult het werkgeverschap voor de coördinator en de secretaris/ondersteuner.

Inzet van capaciteit en deskundigheid

Voor de organisatie van de regionale samenwerking leveren alle gemeenten, al dan niet via de subregio, een bijdrage aan de regionale samenwerking. Het gaat onder meer om de inzet aan het Regionale Overleg voor de Maatschappelijke Zorg en voor de inhoudelijke uitwerking van vraagstukken op regionaal niveau.

Bijlage(n)

- Regionaal Beleidskader Maatschappelijke Zorg Holland Rijnland 2026-2032
- Nota van beantwoording Adviesraden Sociaal Domein d.d. 09-02-2026
- Reactienota Inspraak Regionaal Beleidskader MZ HR (inspraak gemeente Leiden voor regio)
- Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg Holland Rijnland 2026-2032

Gewaarmerkte bijlage(n)

Geen.

Burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris, de burgemeester,

Besluit

Gemeenteraad

Jaargang	:	2026
Zaaknummer	:	3750161
Datum	:	26 november 2026
Onderwerp	:	Vaststelling Regionaal beleidskader Maatschappelijke Zorg Holland Rijnland 2026-2032

De raad van Alphen aan den Rijn,
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 november 2026,
mede gezien het advies van de commissie,

besluit:

1. Het Regionaal Beleidskader Maatschappelijke zorg Holland Rijnland 2026-2032 vast te stellen en daarmee in te stemmen met de visie en met daarbij volgende uitgangspunten en ambities:
    a. Ondersteuning voor de doelgroep Maatschappelijk Zorg is een breed gedragen lokale verantwoordelijkheid die inwoners voelen en merken;
    b. Beleidsvorming doen we samen met ervaringsdeskundige inwoners;
    c. Ondersteuning wordt dichtbij, lokaal passend en goed op elkaar afgestemd;
    d. We blijven extra inzetten op preventie en vroegsignalering;
    e. We gaan de doorontwikkeling naar Wonen Eerst uitvoeren;
    f. We werken in onze gemeente aan samenwerking tussen domeinen;
    g. We werken aan een sluitend netwerk voor de inwoners;
    h. De doeluitkering Maatschappelijke zorg van het rijk voor de Maatschappelijke Opvang en Wonen met Ondersteuning vormen het financiële kader voor Holland Rijnland.

Gewaarmerkte bijlage(n):

Geen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van ###.

De raad van Alphen aan den Rijn,

de griffier, de voorzitter,

{{esl:Signer2:Capture:size(200,50)}} {{esl:Signer1:Capture:size(200,50)}}

{{esl:Signer2:SignerName:size(200,20)}} {{esl:Signer1:SignerName:size(200,20)}}